

РЕШЕНИЕ

№ 1203

гр. София, 13.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-16, в публично заседание на десети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Валерия Братоева

при участието на секретаря Снежана П. Тодорова
като разгледа докладваното от Валерия Братоева Търговско дело № 20231100900868 по описа за 2023 година

РЕШЕНИЕ №

гр. София, 13.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО, VI-16 състав в открито съдебно заседание на десети октомври две хиляди двадесет и трета година, в състав:

СЪДИЯ: ВАЛЕРИЯ БРАТОЕВА

при участието на секретар Снежана Тодорова, като разгледа търговско дело № 868 по описа за 2023 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 365 и сл. от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) вр. чл. 694 ТЗ.

Образувано е по искова молба на Националната агенция за приходите, гр. София, ул. "****", предявена срещу "А.Б." ЕООД (н), ЕИК ****, със седалище гр. София, за установяване поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ на публичните вземания, включени в одобрен от съда по несъстоятелността списък на приети вземания, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 ТЗ, като обезпечени със запор, наложен с постановление за налагане на обезпечителни мерки, вписано в Централния регистър на особените залози.

Ищецът твърди, че с решение № 1248 от 09.11.2022 г., постановено по т. д. № 39/2012 г. на Софийски градски съд, вписано по партидата на длъжника в ТРРЮЛНЦ под № 20221114171012, било открито производство по несъстоятелност по отношение на "А.Б."

ЕООД, като с вписване № 20230228154549 по партидата му бил обявен списък на приети вземания на кредиторите на дружеството, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 ТЗ, в който били включени публични вземания, предявени от Националната агенция за приходите, с ред на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 6 и т. 9 ТЗ, поради което в срока по чл. 690 ТЗ, публичният кредитор депозирал възражение срещу списъка, с искане за определяне поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ за приетите публични вземания в общ размер от 121829,25 лева, от които 52633,76 лева - главници и 69195,49 лева - лихви, начислени до 28.11.2022 г., поради вписан в ЦРОЗ заповър вземане на несъстоятелния длъжник от трето лице.

С определение № 1260 от 13.04.2023 г., постановено по т. д. № 39/2022 г. по описа на Софийски градски съд, възражението било оставено без уважение и списъкът на приетите от синдика вземания на кредиторите на дружеството бил одобрен без изменения по отношение на поредността на удовлетворяване на публичните вземания. С оглед тези факти, НАП предявява искова молба за установяване поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ на приетите публични вземания в общ размер 121829,25 лева, от които 52633,76 лева - главници и 69195,49 лева - лихви, начислени до 28.11.2022 г., включени в одобрения от съда по несъстоятелността списък на приетите от синдика вземания на кредиторите на "А.Б." ЕООД (н), обявен в ТРРЮЛНЦ по партидата на дружеството под № 20230228154549.

Тези приети публични вземания били от категорията на обезпечените по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) публични вземания и като такива имали предвидената в чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ привилегия на удовлетворяване. Видно от молбата за предявяване на вземанията, подадена от Националната агенция за приходите, за обезпечаване събирането на част от предявените публични вземания били наложени обезпечителни мерки с Постановление за налагане на обезпечителни мерки, изх. № 170022-022-0045029/10.08.2017 г., издадено от публичен изпълнител при ТД на НАП-София, с което бил наложен заповър вземане от трето задължено лице, описано в постановлението. Заповърт бил вписан в Централен регистър на особените залози под № 2020101902184, за което към молбата за предявяване на вземанията били представени доказателства. Съгласно разпоредбата на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ кредитор, чието вземане е обезпечено със заповър, вписан в Централния регистър на особените залози, имал право на предпочитително удовлетворяване при разпределение на суми, получени при реализация на обезпеченото имущество.

Ето защо, ищецът моли съдът да постанови решение, с което да бъде установено, че вземанията на държавата подлежат на удовлетворяване в производството по несъстоятелност на "А.Б." ЕООД (н), ЕИК ****, с ред по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ.

Ответникът по иска "А.Б." ЕООД (н), ЕИК **** не е подало писмен отговор в срока по чл. 367 ГПК.

Синдикът на "А.Б." ЕООД (н), ЕИК ****, Е. Т. оспорва предявения иск. Заявява, че предявените в производството по несъстоятелност на длъжника публични вземания не се ползват с привилегията за удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ и затова искът бил неоснователен.

Ищецът не е депозирал допълнителна искова молба, поради което размяната на книжа е приключила.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение, намира от фактическа и правна страна следното:

Страните не спорят по осъществените в правната действителност факти, единствено спорни са породените от тях правни последици, включително не е спорно, че са осъществени процесуалните предпоставки за допустимост на предявения иск.

Не е спорно и вписванията по партидата на "А.Б." ЕООД (н), ЕИК ****, установяват, че с решение № 1248/09.11.2022 г. по търг. дело № 39/2022 г. на СГС, VI-17 състав, е открито производство по несъстоятелност на дружеството поради настъпила на 31.12.2020 г. неплатежоспособност.

С молба от 07.12.2022 г. депозирана по пощата ищецът предявил за принудително удовлетворяване в производството по несъстоятелност на "А.Б." ЕООД (н), ЕИК **** публични вземания, в общ размер от 150232,94 лева, които са приети за удовлетворяване в производството с ред по чл. 722, ал. 1, т. 6 и т. 9 ТЗ. По отношение на част от тези приети вземания в размер на 121829,25 лева, от които 52633,76 лева - главници и 69195,49 лева - лихви, начислени до 28.11.2022 г., публичният кредитор депозирал възражение поредността на удовлетворяването им да е по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ, което съдът по несъстоятелността оставил без уважение с определение от 13.04.2023 г. по подробно изложени мотиви, които настоящият състав се налага да възпроизведе и в настоящото решение, тъй като спорът е изцяло с правен характер, съответно този въпрос може да получи само идентичен отговор, който е и в съответствие със създадената практика на ВКС.

Фактическите твърдения на ищеца и изведеният въз основа на тях петитум сочат, че съдът е сезиран с иск, квалифициран по чл. 694, ал. 2, т. 1 ТЗ за установяване съществуването на обезпечение и произтичаща от него привилегия за удовлетворяване на публични вземанията на държавата от "А.Б." ЕООД (н), ЕИК ****.

Обезпечението, което се твърди от ищеца да обуславя предпочтителното удовлетворяване на публичните вземания е заповор върху вземане на несъстоятелния длъжник от трето задължено лице - „Т.А.Б.“ ЕООД за сума в размер на 53185 лева, който заповор е наложен с постановление на публичен изпълнител при ТД на НАП – София от 10.08.2017 г. и е вписано в Централния регистър на особените заложи с вписване № 1553742/17.11.2022 г..

В чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ е предвидено, че в производството по несъстоятелност вземания, обезпечени с вписан по реда на ЗОЗ заповор върху имущество на длъжника, се удовлетворяват предпочтително с първа по ред специална привилегия от получената сума при реализацията на обезпечението. За да се приеме, че вземането на един кредитор е обезпечено и като такова попада в приложното поле на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ, трябва да се установи, че в производството по неговото принудително събиране, съответно в проведено производство за обезпечаване на неговото събиране е наложен заповор върху имущество на длъжника, както и че този заповор е вписан в Централния регистър на особените заложи (ЦРОЗ).

Видно от процесното постановление за налагане на обезпечителни мерки, издадено от публичен изпълнител на 10.08.2017 г., пред публичен изпълнител срещу длъжника "А.Б." ЕООД (н), ЕИК **** е образувано изпълнително дело № 22150026330/2015 г. за събиране на публични задължения, които са възникнали в правната му сфера за заплащане на главница в размер на 80881,33 лева и обезщетение за забава в размер на 37137,56 лева, в рамките на което е наложен заповор върху вземане признато от трето лице в размер на 53185 лева. От съдържанието на постановлението обаче не може да се направи никакъв извод за това какъв е видът на публичните задължения, които се обезпечават с наложения заповор, както и какво е основанието, от което те са възникнали. Това препятства извод, че обезпечените с

наложения запов върмания са именно тези публични върмания, които са предявени и приети за удовлетворяване в производството по несъстоятелност на "А.Б." ЕООД (н). По делото не са представени доказателства кои са публичните върмания, които са предмет на принудително събиране по изпълнително дело № 22150026330/2015 г. и които са обезпечени с наложения от публичния изпълнител запов. Това е достатъчно за извод, че не се установява публичните върмания, предявени от НАП да са именно тези, които са обезпечени със запов върху имущество на длъжника, който е вписан в ЦРОЗ по реда на ЗОЗ. Съответно приетите върмания не биха могли да се квалифицират като обезпечени и не се ползват със специалната привилегия по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ, а подлежат на удовлетворяване с ред по чл. 722, ал. 1, т. 6 ТЗ.

В допълнение на изложеното, следва да се има предвид, че вписаният по реда на ЗОЗ запов върху имущество на длъжника, наложен за обезпечаване изпълнението на възникнали в негова тежест публични задължения, не дава право на предпочтително удовлетворяване на тези върмания с ред по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ в откритото по отношение на длъжника производство по несъстоятелност. Наистина, както вече се посочи, в чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ е предвидено, че върманията, възникнали до откриването на производството по несъстоятелност, обезпечени със залог или ипотека, или запов или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ, се ползват с право на предпочтително удовлетворение от получената сума при реализацията на обезпечението.

В теорията и съдебната практика обаче се възприема становище за необходимостта от корективно тълкуване *de lege lata* на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ в частта, предвиждаща привилегия при удовлетворяване на върманията, обезпечени със запов или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ - определение № 155 от 28.03.2022 г., постановено по т. д. № 979/2021 г. по описа на ВКС, I т.о., определение № 295 от 21.05.2021 г., постановено по т. д. № 1585/2020 г. по описа на ВКС, II т.о. Основание за извършване на корективно тълкуване на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ се извежда при съобразяване на действието на наложения запов върху имущество и целта, която законодателят преследва с уреждането на възможността запова върху имущество по чл. 4 ЗОЗ да бъде вписан в ЦРОЗ. Съгласно чл. 451 - чл. 453 ГПК, които норми са приложими и в производството по публично изпълнение съгласно чл. 206, ал. 1 ДОПК, действието на запова, който е наложен върху имущество на длъжника за обезпечаване на върмания на кредитори, включително публични такива, се изразява в това, че от момента на налагане на запова длъжникът се лишава от правото да се разпорежда с притежаваното от него имущество, като в случай че такова разпореждане е осъществено, в закона е изрично предвидено, че то не може да бъде противопоставено на вискателя и на присъединените кредитори, тъй като е недействително спрямо тези лица. На кредитора, в полза на който е наложен запов, освен сделки на разпореждане със заповираното имущество, не може да се противопостави и учредяването на особен залог върху това имущество, но само тогава, когато заповът е вписан в ЦРОЗ и това е станало преди вписването на особения залог. Този извод следва при тълкуване на нормата на чл. 12, ал. 2 ЗОЗ, с която е регламентирано действието на вписването в ЦРОЗ на наложен запов върху имущество по чл. 4 ЗОЗ, което е такова по създаване на противопоставимост на правата на обезпечения кредитор по отношение на кредитор, в чиято полза е учреден по-късно особен залог върху заповираното имущество. Това означава, че при принудително изпълнение се приема, че вписаният след запова особен залог не може да се противопостави на кредитора, в полза на който е наложен заповът, защото спрямо него учредяването на запова е относително недействително действие и следователно спрямо това лице при

удовлетворяването заложникът кредитор ще има качеството на хирографарен такъв, а не на обезпечен такъв, ползващ специалната привилегия за удовлетворяване, която залогът му дава по ЗЗД и ТЗ. Съгласно описаните правила учредяването на заповор върху имущество на длъжника, включително по ДОПК, обаче не дава право на обезпечения кредитор да се удовлетвори с привилегия от стойността на заповорираното имущество, като такова право не дава и вписването на заповора в ЦРОЗ, което действие, също както и налагането на заповора, има отношение само към противопоставимостта спрямо кредитора, ползващ се от заповора, на определени действия и сделки, извършени след налагането на заповора, съответно след неговото вписване в ЦРОЗ.

От така изложеното следва, че правилото на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ в частта, с която е регламентирана привилегия за удовлетворяване в производството по несъстоятелност на вземане, върху което е наложен заповор, вписан в ЦРОЗ, не съответства на всички останали съществуващи в действащото право норми, уреждащи действието на наложения заповор върху имуществото на длъжника, както и последиците от вписването на този заповор в ЦРОЗ по реда на ЗОЗ. Това налага нормата на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ да бъде тълкувана корективно в съответствие с разпоредбите на чл. 451 - чл. 453 ГПК и чл. 12, ал. 2 ЗОЗ.

Освен изложеното, се установява, че разпоредбата на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ не съответства и на нормата на чл. 724 ТЗ. С чл. 724 ТЗ е регламентиран детайлно начинът на удовлетворяване на кредитор, който се ползва със специалните привилегии да се удовлетвори предпочтително от стойността на имуществото на несъстоятелния длъжник, които са уредени в първите две точки на чл. 722, ал. 1 ТЗ и които се отнасят до кредиторите, притежаващи вземания, обезпечени с ипотека, залог, заповор, вписан по реда на ЗОЗ, възбрана, вписана по реда на ЗОЗ и вземания, за които се упражнява право на задържане върху имот. При описване на начина на погасяване на вземанията на тези кредитори обаче в чл. 724 ТЗ не се говори за всички тези обезпечения, а само за заложена и ипотекирана вещ, както и за вещ, върху която се упражнява право на задържане. В чл. 724 ТЗ не е посочена изобщо вещ, върху която има наложен заповор или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ. Това означава, че правилото на чл. 724 ТЗ не съответства изцяло на нормата на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ, защото изключва от уредения с него ред за предпочтителното удовлетворяване тези кредитори, в полза на които е наложен заповор и възбрана, вписани в ЦРОЗ. Това също налага извършването на корективно тълкуване на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ, за да съответства на нормата на чл. 724 ТЗ. Всички тези противоречия на нормата на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ в частта, с която е уредена привилегия за удовлетворяване в производството по несъстоятелност на вземане, върху което е наложен заповор, вписан в ЦРОЗ, с останалите правни норми, съществуващи в ТЗ, както и в ГПК, ДОПК и ЗОЗ, регламентиращи действията на заповора, възбраната, възможността за вписване на наложен заповор и възбрана в ЦРОЗ, както и действието на това вписване, налагат необходимостта от извършване на корективно тълкуване на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ, при което да се приеме, че с **тази разпоредба не се урежда право на кредитор на несъстоятелния длъжник, в полза на който е наложен заповор върху имущество на длъжника, който е вписан по реда на ЗОЗ, да се удовлетвори предпочтително от имуществото, върху което е учреден заповорът.** Следователно такова право на предпочтително удовлетворяване не може да възникне за НАП по отношение на процесните публични вземания от "А.Б." ЕООД (н), дори и да се приеме за установено, че те са обезпечени с наложен заповор върху имущество на несъстоятелния длъжник, който е вписан в ЦРОЗ. Тези вземания подлежат на удовлетворяване в производството по несъстоятелност, открито по отношение на ответника,

като необезпечени с ред по чл. 722, ал. 1, т. 6 ТЗ. Това прави предявеният по реда на чл. 694 ТЗ установителен иск неоснователен и налага отхвърлянето му.

При този изход на спора, право на присъждане на разносните за производството се поражда в полза на несъстоятелния длъжник, който обаче не е направил искане в този смисъл. Доколкото предмет на разглеждане по делото е наличие на обезпечение и привилегия за удовлетворяване на публични държавни вземания, то трябва да се приеме, че на основание чл. 84, т. 1 ГПК ищецът не дължи заплащане на държавна такса за предявяване на иска и такава не може да се събере по реда на чл. 694, ал. 7 ТЗ.

Така мотивиран Софийски градски съд,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Национална агенция за приходите, с адрес: гр. София, бул. ****, срещу "А.Б." ЕООД (н), ЕИК ****, със седалище гр. София, иск с правна квалификация чл. 694, ал. 2, т. 1 ТЗ за установяване поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ на публичните вземания, включени в одобрен от съда по несъстоятелността списък на приети вземания, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 ТЗ, в общ размер от 121829,25 лева, от които 52633,76 лева - главници и 69195,49 лева - лихви, начислени до 28.11.2022 г., поради вписан в ЦРОЗ заповест върху вземане на несъстоятелния длъжник от трето лице, наложен от публичен изпълнител с постановление за налагане на обезпечителни мерки от 10.08.2017 г. по изпълнително дело № 22150026330/2015 г..

Решението може да се обжалва пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните и е постановено при участието на Е. Г. Т. – синдик на "А.Б." ЕООД (н), ЕИК ****, със седалище гр. София.

Съдия при Софийски градски съд: _____